

Jogi dogmatika

2024 / 2025 tavaszi szemeszter
ELTE Jog- és Társadalomelméleti Tanszék

Oktató: Zsidai Ágnes

Időpont, helyszín:

levelező: febr. 4; febr 22; márc. 4; . márc. 22 (szombat 14.15-15.30; 15.45- 17.15. óra)

Számonkérés formája: Írásbeli vizsga az előadások és a kötelező irodalom alapján (70%) A vizsga egyik része az elméleti fogalmakban való jártasságra kérdez, a másik része problémamegoldó-kifejtő jellegű. Gyakorlati jegy.

A tantárgy általános célja és specifikus célkitűzései

A jogi dogmatika tárgy általános oktatási célja, hogy a hallgatók megismerjék a tételes jog legfontosabb dogmatikai összefüggéseit. Ennek során döntően gyakorlati aspektusból szeretnénk fejleszteni a hallgatók jogi szabályrendszerben való eligazodását. Specifikus célkitűzései a megértés és gyakorlati alkalmazás készségének szintjén a jogi normák jelentésének, a jogszabályok jellemzőinek feltárása, az értelmezés aspektusainak, technikájának megismertetése, a jogi megoldások és jogi döntések kötöttségeinek dogmatikai vizsgálata.

A tantárgy elsajátításához szükséges feltételezett tudásanyag, előzetes ismeretek

A tárgy az elsősorban az első évfolyamon kerül oktatásra, amikor még nincsenek elegendő tételes jogi ismereteik a hallgatóknak, ezért elsősorban a „Jogi alaptan”-ra, a „Római jog”-ból elsajátított magánjogi dogmatikai ismeretekre, illetőleg a magyar tételes jog tekintetében az „Alkotmányjog” c. tárgyra lehet építeni. A tantárgy elsajátításához ezen kívül szükséges némi logikai készség, illetőleg a fogalmi gondolkodás bizonyos szintje.

A tantárgy tematikája

1. Jog és dogmatika: jog - dogma - dogmatika - jogdogmatika. A (jog)dogmatikai gondolkodás története
2. A jogi norma: a jog normativitása, a jogi normák megjelenése, fajtái, a jogforrás, a jogi norma és a jogforrás egymáshoz való viszonya, érvényesség, hatályosság
3. A jogrendszer: jogág, jogterület, jogintézmények. A jogágak alapvető jogintézményei. A jogdogmatikai tevékenység szerepe a jogrendszerben. sajátosságai, területei

4. A jog érvényesülése. A jogeset. A jogvita. A dogmatikai érvelés alapjai. Tény-norma-érékalap

5. (Jog)dogmatikai műveletek: logika, argumentáció, interpretáció, analógia

6. Jogszabályértelmezés a gyakorlatban (a jogi normák kollíziójának feloldása (lex superior derogat inferiori, lex posterior derogat priori, lex specialius derogat generali/ kiterjesztő-megszorító értelmezés)

7. Jogszabálysövegek a napi jogász munkában (keresés, algoritmikus gondolkodás, útvesztők?)

Tananyag és a vizsga anyaga

1) Szabó Miklós: A jogdogmatika előkérdéseiről. Prudencia Iuris Miskolc 1999. (rövidített változat feltöltve)

2) Szilágyi Péter: Jogi alaptan, Eötvös Kiadó, 2011. 235-252, 287-318, 341-359, 361-365 (rövidített változat feltöltve)

3) Előadásokon elhangzottak.

Zsidai Ágnes